

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben:		Videkre küldve:	
Egy évre . . . 10 koi. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	Fél évre . . . 5 koi. — fill.	Fél évre . . . 8 kor. — fill.
Negyed évre . . . 2 koi. — fill.	Negyed évre . . . 4 kor. — fill.	Egy hónapra . . . 1 koi. — fill.	Egy hónapra . . . 1 kor. — fill.
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IS. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN ÉS KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szövegért 4 fillér.

A pénz kudarcza.

A halál tusája mindig visszataszító.

De a Tisza Kálmán lelkének hallgatóságánál undorítóbb látványt elképzelni nem lehet.

E kőszó léleknek a választások tisztaságáról alkotott törvény adta meg a kegyelemdőfést.

Azt hitte mindenki, most már vége! És mennyire csalódott mindenki!

E léleknek rengeteg sok teremtménye volt és van és e rokon lelkek vissza sirták az elköltözötteket.

Ez a visszatért lélek fékevesztetten garázdálkodik. Vakon rombol, pusztít, nem néz törvényt, polgári erényt, becsületet, ha mégis belebotlik, vadul átszáguldoz rajta, összetépi, bemocskolja s a polgárság megdöbbenve kérdezi: nincs-e hatalom, mely e féktelen garázdáktól megszabadítsa őt?

Ez a lélek nem elégszik meg azonnal, hogy hosszú éveken át megméltelyezte a magyar közszellemet annyira, hogy évtizedek kellenek, míg e nemzetet rettenetes betegségétől, a nemzet önérze én, becsületén és erényességén támadt fekélyektől úgy a hogy megtisztítani lehet, ez a lélek, ez a visszasírt átok tovább rombol, pusztít, tovább hinti a konkolyt s keresi és találja erre a tért itt az ország szívében, itt, hol ősi tisztaságában, ősi romlatlanságában féltett kincsékként kelene őrizni a puritán magyar jellemet, becsületességét, itt a magyarság sziklavarában pusztít e visszasírt lélek, mintha végvonaglásában is igazolni akarná, hogy legnagyobb ellensége mindig annak volt, a mi igaz, a mi romlatlan, a mi tiszta és a mi magyar.

A hazafias érzésből, az igaz magyar meggyőződésből, az önzetlen, becsületes lelkekből sugárzó nemzeti nagy ideálok legnagyobb elárulójának, Tisza Kálmánnak sötét lelke nehezedik reá Hajdúvármegyére.

Ismeretesek a debreczeni és a hajdúvármegyei visszaélések.

Pénzzel, ígérekkel, hivatalos hatalommal való visszaélésekkel folyik a korteskedés mind a két helyen a szabadelvű párt jelöltjei érdekében.

Trónbeszédében a magyar király tiszta választásokat követel — s Dégenfeld főispán kortes vezérnek csap fel, több leiratában a belügyminiszter

a törvények feletti szigorú örökösre hívja fel közégeit — s Paksy bősörményi főkapitány kolompós kortesnek csap fel, és port dobál azoknak a szemébe, akiknek van merészségük szót emelni hallatlan visszaélései ellen, aztán folyik a munka a tisztaválasztások szent jegyében tovább.

Átkos az a munka, melyet teljesítenek a kortesek, és mi hisszük, hogy megkapják e munkáért méltó béröket. Mert az ő részökről nincs szó elvi harcokról, ezeknél isten az „én” és e rut bálványoknak oltárán bűnös czinizmussal polgártársaiknak becsületét áldozzák fel s az áldozati füsttel vakítják pár napig azt, kinek zsebére a komédia megy.

Ilyen félig kaczagató, félig szomorú komédiát játszottak el tegnap H.-Böszörményben a «szabadelvűek»

Megfogadtak — a mint mondják 2 forintjával, — egy csomó szekeret, megfogadtak — a mint mondják 1 forintjával — egy csomó lovas legényt, meg egy rezes bandát és elvitték a fiatal Dégenfeld Pál grófot Böszörménybe, programbeszédet tartani.

És Dégenfeld Pál gróf elment Böszörménybe, elolvasta a programbeszédét és i y nehány ezer forint árán már eljutott odáig, hogy megláták a böszörményiek milyen szép — diszmagyarja van.

Egyebet is elért. Elérte a nevetésnek kínos perczeit. Gyöngye, elhaló hangján a mint a programbeszédét mondogatta, hétszer szakadt le alatta az emelvény. Ha összetörte volna magát, megsajnálta volna. De nem történt semmi komolyabb baja. Így aztán rettenetesen jól mulattak pártkülönbség nélkül a «gróf bukásán» de különösen jól mulattak a Benedek János pártívei, akik hatalmas tömegben teljesen ellepték és impozánsbn uralták a tért

Csak a «rendező» álltak sápadtan a gróf körül, mert ők érezték, hogy e komédiát sokkal többbe kerítették a gróf urnak, semhogy egy erő, teljesebb szinpadot ne építhettek volna.

A tegnapi nappól azonban levonhatnak a „rendező” urak két tanulságot.

Az egyik, hogy az alkotmányos küzdelemben a szavazatok megvásárlását rosszul nevezik lélekvásárlásnak, mert az nem lélek-, hanem embervásárlás.

Akadhat hitvány ember, aki eladja a testét és lesz belőle rabszolga, de a lelke nem megy utána a pénznek, az a lélek kiül az arcra, mint szegényfir kiül a homlokra mint szegényfolt, és az a lélek föl nem emeli, az a lélek csak meggyalázza, megtöri az áruba bocsátott czudar embertestet, melynek hallgatag, vagy parancsszóra kiabáló csoportjában gyönyörűséget lelmi silány kedvtelésre, rossz lélekre vall.

A másik, hogy Böszörmény polgársága ilyen silány kedvtelések üzésére nem alkalmas anyag. Mert e városban csak egy párt van s ez a függetlenségi párt, meg van egy klikk, melynél politikai tisztesség tudása addig terjed, hogy a klikkbe nem tartozókat becsületes embereknek sem tekintik, létjogosultsága tehát nincs, mert sem elve, sem katonája nincs.

Erről tesz bizonyosságot a tegnapi nap. És izenetet küldünk hozzátok hajdu testvérek!

Tegnap láttátok, kit akarnak pár rongyos forintért a nyakatokra ültetni.

Forduljatok el utálattal a felétek nyújtott pénztől, vegyétek körül lelkeiteknek minden melegével a ti lángszavú, hatalmas tudású jelölteteket, dr. Benedek Jánost és válasszatok meg szerdán képviselőtöknek, olyan impozáns többséggel, hogy az a rozoga emelvény, melyre ellenfeleitek felkapaszkodtak, örökre összeomoljon!

Boross Lajos.

A hajdu-böszörményi küzdelem.

— Saját tudósítónktól. —

A hajdu-böszörményi függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak óriási ostromot kell most kiállani azon hallatlan erőszakoskodások, megvesztegetések, etetések és itatások miatt, a miket a törvény lábba tiprásával a kormánypárt főkortesei jelöltjük Gróf Dégenfeld Pál érdekében véghez visznek.

A mit most H.-Böszörményben a kormánypártiak csinálnak: az feleselése a választások tisztaságáról intézkedő 1899. évi XV. törvénynek s élénk illusztrálásul szolgál annak, hogy mivé lesz még a legjobb törvény is, ha annak végrehajtói lelkiismeretlenek és megbízhatatlanok.

Közigazgatási tisztviselők, kik az adózó nép keserves filléreiből huzzák tisztességes fizetéseiket, melyet azért kapnak, hogy a közrend őrei legyenek, hogy igazságosan alkalmazzák a törvényt mindenkiel szemben: hivatalos köteleiket félre téve, előbbre va-

lónak tartják a kormányparti jelölt melletti szenvedélyes korteskedést.

Beszéljenek a tudomásunkra hozott esetek:

Paksy Károly rendőrkapitány 3 ízben küldte Boros Sándor esendkatonát (városi rendőr) Monori Imre függetlenségi és 48-as párti polgárhoz, azzal a fenyegetéssel, hogy ha ki nem dugja a Dégenfeld-zászlót, úgy elbánik vele, hogy míg él a világon: megkeserül. Megfenyegettek Monori Imrét azzal is, hogy nejtül — a ki okleveles szülész-nő elveszik diplomáját, ha férje a függetlenségi pártra mer szavazni. Majd pálinkát később húst küldtek részére F a z e k a s Antal kormányparti kortes által, de Monori mindezt visszautasította, s különösen érelyesen szegült ellen minden csábításnak és fenyegetésnek Monori Imréné, ez a derék, lelkes honleány, kire büszken mutathatunk, mint a bősziroményi nemes hajdu nők egyik tisztelt alakjára s ki férjét az igazság és függetlenség tántoríthatatlan követésében megigazítani nem engedte.

Ugyancsak P a k s y K á r o l y rendőrkapitány N a g y G á b o r volt függetlenségi szavazó polgártársunknak, ki italmérésért folyamodott, P ó k a G á b o r által Dégenfeld zászlót küldetett azzal az intézettel, hogy kérvényének miképen való elintézése ennek a zászlónak a kitűzésétől függ. Nagy Gábor bevoata erre a Benedek János zászlaját s haza orman most a Dégenfeld Pál gróf zászlója tesz tanubizonyosságot a h.-bősziroményi tiszta választásról s Paksy Károly rendőrkapitány köztisztviselői hatalmával való visszaéléséről. Erről az esetről tanuskodnak: Nagy Gáborné, Sörös Béla és Kovacs Balint h.-bősziroményi lakosok.

P a k s y K á r o l y rendőrkapitány ur pártállása miatt évek óta üldözi G a j d á n A n d r á s h.-bősziroményi lakost, ki nek neje szomorúan panaszkolta el a szenvedett méltatlanságokat.

Tények ezek t. rendőrkapitány ur, mi-

Kortés nóták.

Kortés nótáktól visszhangzik egész Magyarország. A berkek dalos madara elhangzott, valamint a pásztor tilinkója is a berkek oldalán. A szerelmi dalok ideje egyelőre lejárt s bekövetkezett a politikai költeszet szezonja bőventermő vadvirágaival, szuro töviseivel, egyrészt másrészt magasztaló lelkesítéseivel. Soha sem lehetett hinni, hogy annyi politikai költő letezik Magyarországon, mint amennyi most termelt egyszerre Kárpátoktól az Adriáig. A kortesversek tömkelegében természetesen vannak az igaz lelkesedés kifejezői is, amelyek ha nem is magasra szárnyalók, de a benső meggyőződést tolmacsolják.

A legtöbben a gunyolódást, még pedig nem is az izléses gunyolódást találjuk meg, ami különben nem is csodálható ebben a kortesvilágban, amikor nemesak versekkel szurkálják meg egymást az emberek, hanem nehut a botok is működnek a koponyákon. Egyébként — azt hisszük — nem volna fölösleges dolog a kortesverseket, amelyekben a néplelek annyiféle alakban nyilatkozik meg — az egész országban összegyűjteni! Mi a magunk részéről egy kis szemlélet tartunk a kortesvers-irodalom mezeyen s gyűjteményből adjuk az alábbi mutatóanyagokat:

Jászberényben, — hol a választási küzdelem talán a leghevesebb — sok, szép lelkesítő Apponyi-parti választási nóta van a népajkán, melyek közül lenyomatjuk a következőket:

ket hangzatos frázissal letagadni nem lehet. S hiába nyilvánítja ezeket „aljas rágalom”-nak: ez magában véve nem elegendő. Majd az ellene megindítandó fenytő és fegyelmi vizsgálat során tisztázza magát: meglátjuk: elég ügyesen tudja-e leplezni egész Hajdu-Böszörmény népe előtt ismeretes kortes üzelmeit?

A kormánypart másik mákvirága Dr. U. S z a b ó L a j o s városi tiszti ügyész ur, szintén közhivatalnok, ki nyílt piacon nevezett gazembernek minden függetlenségi párti embert. A Takács Gábor-féle megvesztegetési kísérletét szintén leakarja tagadni, holott ez a ezukrászdában történt s Oláh Balint, Sövágó Antal, Kati-Balint és Bodnár Sándor tanuskodnak ellene.

Jellemző különben mindkét köztisztviselő urra az a hang és az a modor, a mely nyílttéri nyilatkozataikon végig vonul. Dr. U. Szabó Lajos ur ugyanis nagy hangon kijelenti, hogy ő „mindenféle kutya-ugatás dacára Dégenfeldre szavaz.” Gratulálunk ahhoz az intelligenciához, melyet maga részére arrogál a t. kormánypart.

De menjünk tovább. R ó z s J á n o s 100 koronát kapott elváltatásáért s midőn ezt szemére hánytak, azt válaszolta Paksy Imre, Sz. Kati Imre és Bodnár Sándor polgártársainknak, hogy „több neki 100 korona, mint a meggyőződése.”

Balogh Imrénének is 100 koronát ígért Bácsi Péter kormányparti kortes, ha Dégenfeld partjára átmegy, de ő ezt visszautasította.

A kormányparti etetés és itatás határtalan. Már hirt adtunk arról, hogy hol voltak a mult héten u. n. „hus etetések”; most csak a Kövér Ferencz házában tegnap délebben tartott kortes zabalásról emlíjük meg, hogy a polgarság jobb érzésű elemei, valamint pártunk tagjai visszautasítottak a potya ebédre szóló meghívásokat, melyekből szerkesztőségünknel is van beszolgáltatva vagy 30 darab.

Virni kezd a szabadság,
A jog, törvény és igazság,
Apponyi Albert a napja,
Jászberény meg a csillagja

Éljen Apponyi!

Ő, kit nem vakít rangkórság,
Nem szédít meg a méltóság,
Nem nyugúz le a magasság,
Jelszava csak a szabadság.

Éljen Apponyi!

Mint a napot fenn az égen,
Ugy ismerünk téged régen,
Melegi esz, lángra gyujtasz,
Ékes szóddal világítasz.

Éljen Apponyi!

Apponyira szavazzunk hát,
Ne hordozzunk „Török-igát”,
Akár élünk, akár halunk,
Mindig csak ő vele tartunk.

Éljen Apponyi!

Kassán, ahol Beöthy Ákos megválasztása bizonyos, a következő nótát éneklék a derék kurucok ivadéka:

Igaz férfi, híres ember
Lészen a mi követünk,
A kit régen, igaz szívből
És lélekből szeretünk.

Ki nem ezudar, kinek szíve helyen van,
Beöthy Ákos lesz követünk az ugy van.

A kormányparti potya kortes-ebédről feljegyezzük, hogy szombaton 2 ökröt s 3 tehenet vágtak le ennek a czéljaira, a szinigazság kedvéért azonban azt is közöljük, hogy egyik tehen tudó gümő kóros volt s ennyivel kevesebb lett a lesi pecsenye.

Ilyen eszközök azok, amikkel a kormánypart fő emberei H.-Böszörmény polgárait lelkiük legszebb kincsétől: becsületes, szabad meggyőződésüktől megfosztani törekednek.

De hála a magyarok Istenének, Bocskay derék utódaiból nem halt még ki a haza- és szabadság-szeretet, valamint a tiszta magyar jellem: s ennek színtjein hajótörést szenved minden erőlködése a mozgósított hivatali apparátusnak.

Mi nem használtunk ilyen fegyvereket, mert mi tiszteljük a törvényt, melynek kivívása pártunk egyik elvülhetetlen érdeme. Mi tiszta választást akarunk, melyben győzzön az elv, az igazi szent meggyőződés, s ennek ereje minden ártó törekvés dacára még mindig elég arra, hogy H.-Böszörményben diadalra vigye dr. B e n e d e k J á n o s névével a függetlenségi és 48 as Kossuth-párt dicsőséges és szeplőtlen zászlóját!

Vezérezikünkken már megemlékeztünk a kormánypart jelöltjének, méltóságos gróf Dégenfeld Pál ur ő méltóságának azon kegyességéről, hogy tegnap végre a h.-bősziroményiekhez leereszkedni s magas megjelenésével hódoló hivat meg tisztelni méltóztatott.

E megjelenéssel és programbeszédével fényes sikert aratott — a mi pártunknak.

Beteljesült egyik oszlopos emberünk jóslata:

— Ha gróf Dégenfeld nem jön H.-Böszörménybe: nekünk jó; ha eljön: még jobb.

Vehette észre a t. ellenpart, hogy mi a jelöltek tiszteit személyét megbántani, kisebbiteni nem igyekszünk; most sem ártunk

Felderül majd, kipirkad meg
Egy szebb kor fény sugará,
Hozva derüt s boldogságot
Az elhagyott hazára;
Beöthy Ákos ragyogó nap minékünk,
Abeczug labancz! Ő lesz a mi követünk!

Budapest székes főváros minden kerületében minden pártnak megvannak a saját kortesnótái. A budapesti IX-X. kerületben a tiszta választásokra való tekintettel a függetlenségi Tompa-párthívei ezt a nótát dalolják:

Nem keli nekünk banket, szivar,
Sem átpartolt bús, gyászmagyar,
Springer Franczi nem kell nekünk,
Tompa Antal a követünk.
Éljen Tompa a követünk!
Éljen a haza!

Esztergomban, a volt népszerű képviselő, Frey Ferencz ellen nem tudnak ellenjelöltet állítani, azért éneklék a Frey pártiak

Busul a „nemzet” a Frey választásán,
Bőkezű kortes ninesen a tanyáján,
Busul a „nemzet”, Szentgyörgymező s Tabán:
S zokogva mondják: „Pézt se kapunk bábám!”

Kortestanyáknak napja lehanyatlott,
Rogvásig inni, „nemzet” nem kaphatsz ott!
Nem kapsz ott bort se, se „cibari”, se kávé
Nem kapsz a voksért egy rossz szafaladét.

Vége köv.

tehát ezzel gróf Degenfeld Pál kormánypárti jelölt urnak, mert hiszen, akár mit tennék is, annyit úgy se árthatnánk, mint amennyit ő tegnapi megjelenésével maga magának ártott.

Bebizonyította az egyébként teljes tiszteletreméltó nemcsak gróf, hogy parlamenti munkára nem használható; s pártbívei résztelkedve sompolyogtak el lassanként zászlói alól.

A kedvetlenítő hatást fokozta az állvány több ízbeni lerokkadása, a mit rossz ömennek talált a közhangulat. A 7 ízben leszakadt fa-állványt különben egyik fő-kortese Takács Imre építész remekelte.

— Takács Imre, Takács Imre! hát ilyen állványt tudsz csinálni a jelöltednek? — kérdezte Oláh Bani, a mi pártunk szertartásra méltó és kedélyes, oszlopos embere.

Nem csak az állvány lesz ott gyenge, de maga az erőszakosan összetakolt mámaluk part is.

A függetlenségi és 48-as tábor mintegy ezer szavazóval vonult ki a kormánypárti jelölt ur beszédének meghallgatására. Hallgattak volna, ha lett volna mit. Tehát én is hallgatók.

Pártunk magatartása korrektt férfias volt. Nemcsak az ellenpárt jelöltjének czime hanem a mi pártunk magatartása is igazán — méltóságos volt. A grófi part azon garázdaságát, melyet Thaly Kálmán beszéde alatt a multkor tanusított, a mi pártunk azal vizsgozta, hogy nem viszonozta. Felriadt szünetközben a harsánykiáltás: „Éljen dr. Benedek János!”, aztán szépen, csendben, minden rendezavarás nélkül eloszlottak.

Hat melyik az igazi intelligens párt, t. kormánypárti nyilatkozó és rendezavaró urak?

Paksy Károly rendőrkapitány ur a „H.-Böszörmény és Vidéke” cz. lap társunk szombati számának „Nyilt-ér” rovatában, a mely helyen megjelentekért felelősséget s az ott közlöttekkel szolidaritást maga az illető lap és annak felelősszerkesztője sem vállal, — saját pénzén egy „Nyilatkozat” czimű közleményt nyomtatott ki s abban a kapitány irtól csakugyan nem várt durva modorban felel azokra a panaszokra, melyeknek feltárása nekünk, mint a közvélemény ellenőrző nyilvános organumainak, hirlapirói kötelességünk volt.

Vagy igazak a Paksy Károly rendőrkapitány ur korteskedő dolgaira vonatkozó panaszok, vagy nem. Ha igazak: meg fogja kapni méltó büntetését fenyítő, avagy fegyelmi uton. Ha nem igazak: a fegyelmi felmentés fogja megadni neki a kellő elégtételt. De abban nincs igaza Paksy Károly rendőrkapitány urnak, hogy hivatali állásával összeférőnek tartja nyilttéri közleményekben piszkolódni s a mi lapunkban közlöttek miatt az ellenpárt jelöltje személyének neki rontani s azt böcsimérelni, piacszól felszedett, hazug pletykák alapján (ha ugyan nem ő maga koholta az egészet) becsületében, politikai meggyőződése erkölcsi tisztaságában meggyanusítani.

A mi a dolog személyi részét illeti az alább közölt két nyilatkozat teljesen meggyőző mindenkit a felől a két dolog felől, hogy

1. Dr. Benedek Jánost becsületében senki nem érintheti tisztátalan kézzel anélkül, hogy azt lovagias módon meg ne torolja;

2., hogy Dr. Benedek János már győrek-korától kezdve mindig a függetlenségi és 48-as pártnak volt tántorithatatlan és rajongó híve. Mint diák a kollegiumi ifjuság vezetője minden hazafias mozgalomban; mint újságíró és költő: a függetlenség és szabadság lantosa, miről bizonyosságot tesz „Táborütések”

cz. alatt éppen ügyvédjelölt korában kiadott politikai verskötetete.

A Paksy Károly rendőrkapitány ur által piacszra dobott üszök tehát nyilvánvalólag csak egyik jelensége azon kortes üzemeknek, a miket a rendőrkapitány ur véghez visz. A választások előtt 4 nappal hirlapban meggyanusítani, becsületében megtámadni az ellenpárt jelöltjét s aztán az elégtételt a választások utánra halasztani: valóban szépen kieszelt politika s mindenesetre izlés dolga.

De abban a tényben, hogy a sürgős becsületbeli ügy elintézésére sincs ideje Paksy Károly urnak a „választás miatt”, benne foglaltatik annak nyilt beismerése, hogy Paksy Károly ur minden idejét annyira lekötötte a korteskedés czéljaira, hogy azzal se törődik, ha a lovagiasság terén tanusított renitentiája miatt gyáva s á g hírebe kerül.

A debreczeni főkapitány névszerint Boczkó Sámuel szintén igen buzgó tisztviselő, de hivatalos óráin kívül a melyek alatt rendes közigazgatási teendőit végzi, többi ideje alatt ép úgy szabad, mint mások pedig Debreczenben is lesz ám választás, még pedig három is egy napon s nem két képviselőjelölt áll szemben egymással, de a 3 kerületben összesen 7. Boczkó Sámuelnek semmi különösebb gondot nem ad a választás, mert ő korrektt ember és korrektt köztisztviselő lévén, tartja magát a törvényhez s a választásba nem foly bele. Azonkívül emancipálta magát a főispáni önkény alól, nem úgy mint alaposan megnyergelt szerencsétlen kollegája Paksy Károly ur.

A dolog személyi részére vonatkozólag itt közlünk két nyilatkozatot, minden kommentár nélkül:

I.
Tekintetes dr. Benedek János urnak Debreczen.
Tisztelt barátunk!

Megbizásod folytán tegnap és ma megjelentünk Paksy Károly urnál, hogy nevedben magyarázatot esetleg lovagias elégtételt kérjünk a „H.-Böszörmény és Vidéke” f. évi szeptember hó 28-án kiadott 39-ik számának Nyilttér rovatában „Paksy Károly rendőrkapitány” név alatt mejelent „Nyilatkozat” czimű közlemény magadra nézve sértőnek talált következő kitételeiért:

„Benedek János urról mint positiv tényt állítják, hogy ügyvédjelölt korában épen kegykeresés és haszonhajászatból szabad-
elví párti kortes volt”; továbbá:

„a mely politikai meggyőződés bizonyára erősebb erkölcsi alapon nyugszik mint dr. Benedek János uré”; végül:

„Dr. Benedek sokkal helyesebben tenné, ha nem hazug rágalmaxkal lépne a nyilvánosság elé.”

Előre bocsátottuk azon becsületszó mellett tett k jelentéset, miszerint Te soha életednek egyetlen percében sem voltál kormánypárti, annal kevésbé kormánypárti kortes; s a ki reád bebizonyítja, hogy valaha ez voltál: akár a bizonyítónak magának, akár általa kijelölendő bármely jótékony czélra azonnal fizetsz 10,000 koronát.

Paksy Károly ur annak kijelentésébe, hogy téged sem egyéni becsületedben, sem politikai meggyőződésed erkölcsi tisztaságában meggyanusítani avagy megsérteni nem ekart, csak oly feltétel s részéről való előzetes nyilatkozat megtétele mellett lett volna hajlandó belemenni, a minek megtételét lehetetlennek találtad s mivel a békés magyarázatot ily módon megkapnunk nem sikerült: lovagias elégtételt kértünk Paksy Károly urtól, felkérve őt segédei megnevezésére.

Paksy Károly ur kijelentette, hogy a választások bofejezéséig ebben a dologban velünk nem tárgyal; s midőn mi ismételt

megjelenve, tudomására hoztuk, hogy az elodázást az elégtétel adás megtagadásának tekintjük, e szóval válaszolt: t e s s é k.

Ugy ezen válaszból, mint Paksy Károly urnak velünk szemben tanusított magatartásából meggyőződünk, hogy a lovagias elégtétel bevésére irányzott lépésünk eredménytelen, s hogy Paksy Károly ur az elledenben elkövetett sértésért való lovagias elégtétel adást megtagadta.

Minélfogva úgy részünkről, mint a Te részéről ezen ügynek a lovagiasság terén való további intézését befejezettnek jelentjük ki.

Kelt H.-Böszörmény 1901. szept. 29.

Kálmán Lajos s. k.

Kara, Ferencz s. k.

II.

Nyilatkozat.

A „H.-Böszörmény és Vidéke” czimű hirlap 39-ik száma nyilt terében Paksy Károly rendőrkapitány ur aláírásával megjelent nyilatkozatban foglalt meg nem nevezettekre utaló állítással szemben alulírottak, mint a debreczeni függ. és 48-as Kossuth párt intező bizottságának tagjai kijelentjük, hogy dr. Benedek János ügyvéd ur, kit mit ügyvédjelöltet és ügyvédet Debreczenben régóta ösmerünk, mindig mint a függ. és 48-as Kossuth-párt tántorithatatlan híve küzdött velünk.

Ezen párt magasztos elveiért harczolt költői szárnyalású beszédeivel, lángoló hazaszeretettől izzó vezérczikkeivel és mindig egyenes, szabad meggyőződésből folyó tetteivel.

Dr. Benedek János eddigi elv-szilárd és fáradhatatlan működésével méltán kiérdemelte minden igaz függ. és 48-as párti magyar ember nagyra-becsülését. Mi pedig kik az ő egész működését közelről ismerjük, büszkék vagyunk arra, hogy őt elvtársunk és barátunkként tisztelhetjük és a Paksy Károly ur minden alapot nélkülöző nyilatkozatával szemben Dr. Benedek János elvtársunk és pártunk jegyzője iránt törhetlen bizalmunkat fejezzük ki.

Kelt Debreczenben 1901. szept. 30.

Dr. Thaly Kálmán, s. k.

a debreczeni függetlenségi és 48-as párt tiszteletbeli elnöke.

Fejér Ferencz, s. k. Kovács József, s. k.
pártjegyző. pártelnök.

Egy jelölés története.

A debreczeni szabadelvű párt egy régi oszlopos tagjától vettük az alábbi sorokat, melyeket minden megjegyzés nélkül közlünk olvasóinkkal:

A III-ik választó kerületről szö-lünk, pedig az a II-ik választókerületet érdeklí, hogy mik történtek a szabad-
elvű pártban, a párt tudtán és akara-
tán kívül.

Bizonyos Méltóság megígérte Márk Endrének, hogy képviselőt csinál be-lőle; de hát nem volt hely; a választók a II-ik kerületben München Aurélt, vagy Szabó Kálmánt akarták felléptetni,

de ide volt szánva titokban Márk Endre ur is; tehát sok volt az eszkimó és kevés, azaz csak egy főka volt, a mire a régi képviselő t. i. Király Ferencz tartott számot.

Egy főka 4 eszkimónak kevés.

Münich Aurél gavallérosan kijelentette, hogy míg a régi képviselő pályázik: addig ő nem vállal jelöltséget; ezzel a Márk-féle titkos párt megsza- badult egy biztos ellenfétől; az intézők hagyták futni Münichet, egy szó sem volt a Király visszalépéséről.

De még veszedelmesebb ellenfél volt Szabó, kit a kereskedő világ és a választók kívántak a II. kerületben; ucczu neki, Szabót a III. kerületbe kell áttolni, ezzel egyengetni a II-ik kerület útját a Márk részen, akiről addig a választók közt soha szó sem volt; ugye a II-ik kerületben nagy akadály volt a hírlapilag is nyilatkozó Kola; ezt aztán elutasították, hogy adjon helyet Szabónak; így jutott Szabó a III. kerület jelöltjévé, s maradt a II kerületben az addigi képviselő Király s a titkon síró Márk szindikátus.

Ekkor lett Király kényszerítve a visszalépésre s ezt meg is tette; holott sem a Münich, sem a Szabó kedvéért nem volt hajlandó ezen áldozatra; de hát nem is volt előbb erőltetve, mert velők akarták a komoly jelöltek elriasztani, — a párthűség jelzőjével; és csakugyan az eddigi hű Király Ferenczével indult meg a mozgalom s ekkor látta czélszerűnek a Márk titkos pártja az egyengetett mezőre kilépni.

Ez a hű képe a Márk Endre felépésének, amiből most az a kellemtelenség jött először napfényre, hogy a III. kerületben két tisztességes s érdemes ember verseng szabadelvű programmal s ezért kellett Szabót a II. kerületből eltávolítani, a III. kerületbe áttolni. Ott hadd egyék egymást, csak a Márk útjából álljanak ki.

Ez bizony csunya akna munka volt a jelöltek és választókkal szemben; de hisszük, hogy utolsó szereplése Márk urnak és klikjének.

Most értjük már, hogy miért kellett a szabadelvű párt hivatalos közlönyét a „Debreczeni El enőrt“ beszüntetni, holott az a lap a Márk ur és ipa tulajdona volt; de be kellett szüntetni azért, mert Márk ur mellett nem mert, Király F. vagy más érdemes jelölt mellett nem a k a r t korteskedni; hiszen ha az a lap a Márk ur jelöltsége mellett állást foglalt volna: 24 óra alatt egy előfizetője sem maradt volna.

Megjegyzendő az is, hogy azon lap a szabadelvű párt elnöke és főtítkára tulajdona volt, akik az elől leírt akna munka miatt még a pártot is hivatalos közlöny nélkül hagyták, nehogy szint kellesék vallani.

Még egy jellemző adatot közlünk

a Márk féle aknamunkához; nevezetesen még a Király Ferencz kényszerű visszaléptetéséről szó sem volt, míg Márk Endre az sehol (saját titkos klikjén kívül) szóba sem jött, de gúny nélkül nem is jöhetett, mindenütt a Király F. nevével és párthűség czímen folyt a mozgalom, még Márk Endre csak szept. 13-án (Pénteken) ütötte fel fejét: már a zászlógyárban 5 nappal előbb ki volt fejtve a zászlókból a Király Ferencz neve, s helyette a Márk Endre ur neve lett bevarrva; de alig tudtak egy embert fogni a ki ajánlja, a főmérnök ur pedig egymaga rákiáltotta az éjjent, a többi választó pedig fogta a kalapját és bosszusan távozott. (Péntek és 13)

Igy lett Márk ur egyhangulag azaz egyhanggal képviselőjelölt.

Birja békével a II. választókerület, szabadelvű publicuma; **ezzel jobb szolgálatot nem tehettek Bakonyi Samu függetlenségi jelöltnek, akinek megválasztása ily körülmények közt teljesen biztos.**

Éljen Bakonyi Samu.

(—)

A második kerületi függetlenségi és 48-as párt pártirodája Piacz utcán Dréher söröcsarnok külön helyiségben van. Minden féle felvilágosítás itt nyerhető naponként délután 3 órától este 8 óráig.

NAPI HIREK.

A függetlenségi választók figyelmébe.

Nem győzzük elégszer felhívni a függetlenségi választó polgárok figyelmét okt. 2 ára. A debreczeni képviselőválasztásnak ez a döntő, szavazási napja. Ugy intézzék tehát házi dolgaikat szavazó polgártársaink, hogy ezen napjok szabad legyen és hogy e napon egyet se tartson vissza közbejött akadály a választási urnától. Zászlónk győzelméről, régi elvesztett kerületeink visszavívásáról van szó. Nem igazi magyar az, a ki ezen a napon kicsinyes, házi dolgok miatt az urnától elmarad. Ha összetartunk, győzni is fogunk.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága Degenfeld József főispán elnöklésével ma tartotta meg rendes őszi közgyűlését. A majdnem negyven pontból álló tárgysorozatban kiemelkedőbb tárgy alig volt, úgy hogy a közgyűlés már d e. 11 órakor véget ért.

Kortessvilág Tiszalőkön.

A tiszalöki kerületben — mint minket tudósítanak — a képviselőválasztás küszöbén talpon van az egész független polgárság s lázas munkával

készül a nagy napra. A függetlenségi párt vezetősége csoportokban utazik községről-községre, lelkesedést keltve a még kételkedőkben s kitartásra buzdítva a lelkesedésekhen mámoros párthiveket. Főlemelő különösen a szent-mihályi derék polgárok példája, kik körülbelül 160-an járnak már hetek óta saját költségükön és kocsijukon szerte az egész kerületben és önzetlenül s magukat nem kimélve munkálkodnak a szent ügy diadalán. Épen ugy a jelölt is, dr. Pap Zoltán hetek óta nem szállt le kocsijáról. A nép — amerre megjelen — exaltált rajongással tódul feléje, virágokat szórnak utjára s az az utcákat, amerre estenként elhalad, kivilágítják. Az ellenpárt természetesen kétségbe van esve s csalódottan látja, hogy nincs annyi pénze Kornissnak, amennyivel ezen kerület igaz magyar negyvennyolczas népét, Kossuth hűség gyermekeit megvesztegethesse. Beszéli, hogy Korniss, egynéhány ezer forintot megtakarítandó, a választás reggelén vissza is fog lépni. De ha vissza nem is lép, az az egy bizonyos, hogy dr. Pap Zoltán és a függetlenség lobogója oly impozáns győzelmet fog ott aratni, a melynek nem lesz párja az országban.

A 3 ik kerületi választó polgárok figyelmébe.

Dr. Tüdös választási elnök a választásra vonatkozólag közérdekű hirdetményt küldött be lapunkhoz. Az alább közölt hirdetményre felhívjuk a 3-dik választó kerület választó polgárainak a figyelmébe. Az 1899. évi XV. t. sz. 154. §. alapján közhírré tesztem, hogy Debreczen szab. királyi város 3-ik választó kerületében a választási helyiségben és a körül fentartandó rend érdekében a következő intézkedéseket tettem, amelyek ugy a választó polgárok valamint a közigazgatási közegek és a közönség által figyelemben tartandók és követendők. Hajdu megye székházánál a kapu bejáró deszkafallal közepén két részre osztatik. A befele haladva balfelől eső részen lesz a b e j á r a t, jobb felől a k i j á r a t. A kapu alatt sem a bejárat, sem a kijárat részen megállani a kirendelt rendőri közlegeken kívül senkinek sem szabad. A főbejáratnál kifelé jönni s a főkijáratnál befele menni senkinek sem szabad. A varga-utczai választó polgárok a bejárat közepén levő fölépcsőn mennek fel az emeletre szavazni s a hátulsó lépcsőn jönnek le az udvarra. A Kossuth-utczai választópolgárok a szavazási helyiségnek a kapubejáratnál szemben levő ajtaján mennek be szavazni és a balfelé eső ajtón jönnek ki. Azon választó polgárok, kik leszavaztak, kötelesek a megyeház udvaráról eltávozni. Debreczen, 1901. szeptember 28-án, dr. Tüdös János választási elnök.

Hirtelen halál.

Steiner János a vörös ökör kocsmáros az éjjel szívszélhűdesben elhunyt. A rendőrség, mivel a halál kétségtelenül megvan állapítva, a bonczolást mellőzi.

Társasvacsora a II. ker. függetlenségi jelölt tiszteleletére.

A II. kerület függetlenségi választó polgárai holnap, kedden este a Dréher-söröcsarnok helyiségében dr. Bakonyi Samu képviselőjelölt tiszteletere társasvacsorát rendeznek. A társasvacsorára a részvételi jegyek 2 koronaért kaphatók az eljáróknál, a Dréher söröcsarnokban és lapunk kiadóhivatalában.

Egy függetlenségi polgár halála.

A választási izgalmak között is megdöbbentőleg hat reánk ez a halálhír. A debreczeni polgárságnak, a debreczeni Kossuth-pártnak egy lelkes rajongó hive hunyt el. Szöke Ferencz debreczeni polgár és elvtársunk elhunytáról vettük a szomorú hírt, a ki a református egyháznak is presbytere volt. Daliás, erős férfi volt, 54 évet élt, de a halál hirtelen oltotta ki élete faklyáját. Épp a csata napja előtt hunyt el pártunk ezen lelkes, derék katonája, a ki a Kossuth-pártnak rajongó hive volt és büszkén készült szavazatával elősegíteni diadalunkat. Derék elvtársunkat szerdán délután 3 óra körül temetik a József király utcái sájt háztól a Kossuth-utcái családi sírboltba. A Kossuth nevet, áldott emlékét dicsőítette utolsó perczéig.

A szavazati jog gyakorlása.

Fontos körülményekre hívjuk fel választó polgártársainkat. Közeledik a választási szédelmek napja. A szavazó czédulák szédelmét már megkezdették. Figyelmeztetjük választói joggal bíró elvtársainkat, hogy a kik a szavazó czédulát nem kapnak rendszeren kézhez, azok részére pártunk fogja a szavazó czédulákat kézhez juttatni. Felelőtjük még, hogy az új választási törvények szerint a szavazatok érvényességét nem befolyásolja, ha a név, kor, foglalkozás hibásan volnának is bejegyezve.

Kitüntetett debreczeni iparos.

A f. hó 28 és 29. napjain megtartott érmihályfalvai szőlő-bor-eszköz kiállításon Veréb István debreczeni műlakatost is kitüntették. Erdemes iparostársunk saját találmányu szabadalmazott sugár-permetezőjével első díjat, diszoklevelet nyert. — Legutóbb Keeskeméten is kitüntették ezüst oklevéllel.

A szociálisták programbeszéde.

A debreczeni szociál-demokrata párt képviselőjelöltjei vasárnap délután 4 óra körül tartották meg programbeszédüket a városi székház udvarán és mivel az ősi czivis városban a szociálista képviselő jelöltek újdonság számba mennek, a mindegyik rendü rangu, pártu és felekezeti kíváncsiak megöltötték a városbába udvarat; sőt az emeleti ablakokból is sűrűn kukucskáltak ki a kíváncsi hivatalos fejek. A programbeszéd lefolyása felette zajos volt és még napáldozta után is tartott. A jövő zenéje ve gyes érzelmekre hangolta a hallgatókat. A szónokok közül legrokonszenvesebb volt Tóth Imre, jó magyar előadása, értelmes, higgadt szónok, ügyesen fejtegette pártja elveit, panaszait. Utána még többen beszéltek, de inkább a szenvedélyt gyújtogatták, melynek a kibátása nyilvánult is az utcán, mert később a hatvan-utcán ablakokat zu-

zott, a kis ujjutezán, a nagy ujjutezán pedig pártunk több zászlaját tépte le a felizgatott tömeg. Mi elítéljük ezt a féktelen kitörést és nem osztjuk azok véleményét, akik ugymondják, hogy méltó befejezése volt a szociálisták programbeszédének. Egyébként a hold nem állott meg az égen, a föld is tovább forog és rajta továbbra is nyomorognak az emberek, kiknek sorsa javulását nem a gyülelel; és örjögő erőszak; de a szeretet fogja elősegíteni. Az egyenlőség, testvériség fogadalmának az őszinte beváltása, a mely a Kossuth zászlón ragyogó ível.

A jelölt rózsái.

Bakonyi Samu, a II-dik kerületbeli függetlenségi jelölt kedves ajándékot kapott délelőtt. És ezzel az ajándékkal — leleplezzük — megvesztegették őt. Harmatos, gyönyörű fehér s piros rózsá bimbó volt ez a kedves ajándék. Mesebeli két szép rózsabimbó. Egy szép asszony kedves, finom, illatos ajándéka. Eláruljuk ennek a kedves asszonykának a nevet? ... Nem! Erdekesebb így az a két harmatos, illatos fehér-piros rózsabimbó, amely a követ-jelöltünk diadalának az első jelvénye... Szerencsét fog hozni az a két illatos rózsabimbó, mert az igaz ügyért bizonyára imádkozni fog az, a ki ezt a két kedves virágszálat küldte.

Csendélet a Csicsogónál.

A csicsogó koresmánál nem mulik el vasárnap, hogy verekedés ne történék. Tegnap is László János kömüves negyed magával belekötött Korpos László h.-bőszörményi napszámosba s a garázda kömüvesek közül az egyik Korpost zsebkésével úgy megszurta, hogy súlyos sérülésével a kórházba szállították.

Október 6.

Alighogy esendül a választási harczi zaj, mely diadalt és bukást hordott magával, a gyász bánat teihője ismét felénk ereszkedik. Közeledik nemzetünk örökös gyásznapja, október 6 dik napja, midőn tizenhárom vértanunkat kivégezték. A főiskolai ifjuság irodalmi társulata gyászünnepe rendez e napon a megnyitó beszéd tartására a tudós és hazafias dr. Ferenczy Gyula tanárt kéri fel. Ifju barátain, hisz már mások úgy is feladni kezdtek ünnepejüket tehát ti ezt a bánatos, mely hazánk szeretetére az önfeladkozás legragyogóbb példáját mutatja fel.

Értesítés.

Tekintettel a képviselők választására, f. év október hó 2 án a debreczeni tisztviselők önszervező egyesületében hivatalos óra nem tartatik.

Értekezlet a Dréherben.

Szombat este a Dréher söröcsarnok tágas helyisége szokatlannul látogatott volt. A II. kerület függetlenségi választói oly nagy számban jöttek össze, amelyet még nem láttunk. A határtalan lelkesedés, a II. ker. népszerű jelöltje, dr. Bakonyi Samu iránt hozta össze értekezletre azt a diszes társaságot, melynek szüknek bizonyult a helyiség. — Megláthattuk, — meggyőződhattunk arról a rajongó szeretetről, melylyel a II-dik ker. választópolgárai pártuok jelöltje s a függetlenségi eszmék iránt viseltetnek. Csak a függetlenségi igaz eszmék kelhetnek olyan lelkesedést, mint amelyet szombaton volt alkal munk tapasztalni. A kerület népszerű és közbecsülésben álló s a függetlenségi eszmék lelkes bajnoka Ju há s z Ignác nyitotta meg az értekezletet, s gyönyörű, lelkes

szavakkal fejtegette a függetlenségi eszméket s kérte a választókat, hogy juttassák diadalra azt a zászlót, mely olyan kiváló férfura, olyan lelkes hazafira van bízva, mint a II-ik kerület jelöltje, dr. Bakonyi Samu. B a k o n y i t küldöttség hívta meg az értekezletre Perczekig tartott a lelkes eljenzés, mikor Bakonyi megjelent. Majd szólásra emelkedett s szavainak gyújtó, lelkesítő hatása volt. Szólottak még igen lelkes szavakkal Bacso Deeső, Király Péter, Révi Nándor és Fejér Ferencz dr. Az értekezlet a legelkesebb hangulatban ért.

A tanári kör alakuló gyűlése.

Kedvező muspicziumokkal indult meg a debreczeni tanári körnek idej munkássága. A tagok nagy számmal jelentek meg az alakuló gyűlésen, a debreczei három középiskolán, t. i. az ev. ref. és piarista főgymnázium, valamint az állami főreáliskolán kívül képviselve volt a nánási ev. ref. gymnázium is két tanárral. A gyűlés első tárgya volt a tisztviselők megválasztása. A kör tagjai egyhangulag a mult év tisztviselők kiáltották ki, e szerint elnök Dóczy Imre egyházker. gimnáz. felügyelő, alelnök Várady Károly piarista gimn. igazgató, pénztáros dr. Nagy Zsigmond ev. ref. főgymn. tanár, titkár pedig Kardos Albert főreáliskolai tanár, Apróbb ügyek elintézése és új tagok bejelentése. után a kör meghallgatta Barcsa János nánási ref. gimn. tanár előadását az évvégi vizsgálatokról. Egész története van e nagy fontosságú kérdésnek, a magyar tanárság körében, az utóbbi években tanári testületek és egyesületek egymásután hangoztatták, hogy a vizsgálatok mai rendszere, a mely főképp a kész tanulók felletetését követeli, tarthatatlan. — Bacsonak is ez a nézete, de ő az elsőrendű rendszer helyett pozitív indítványokkal is föllép. Kétvéle vizsgálatot kíván ugyanis, 1. egy nem nyilvános, szakszerű vizsgálatot, melynek legfőbb feladata volna az evi tananyagának velős összefoglalása és emlékeztetbevetése, 2. egy nyilvános ünnepi színű vizsgálatot, mely alkalmat nyujtana a szülőknek s az egész társadalomnak az iskola életébe bepiliantani, és a mely hivatalos volna a közönségnek az iskola iránti érdeklődését ébren tartani. A nagy gonddal ki dolgozott, az apró részletekre is kiterjedő felolvasást hosszabb vita követte, melyben részt vettek Váradi Károly igazgató, Török, Starek; Pogány, Nagy Vilmos Kardos tanárok s végül Dóczy Imre elnök, a ki a felolvasás és felszólalás eredményét úgy foglalta össze, hogy a kör eltörleendőnek nyilvánítja a mostani évvégi vizsgálatot, a vizsgálatok reformjához pedig mint értékes anyagot ajánja a szakértők és felsőbb hatóságok figyelmébe a felolvasásban fejtegetett eszméket. A kör azonkívül köszönetet és elismerést fejezett ki Barcsa János előadónak. A napirendre kitűzött második előadás, melyet Horvay Róbert dr. szándékozott tartani a francia nyelvi magyar tanárok képzéséről, a legközelebbi gyűlésre maradt az idő előrehaladottsága miatt.

Meghívó

a hajdumegyei tankerületi tanítók „Gönczy-Egyesületének” Debreczenben, a városbába nagy tanácstermében, folyó évi október hó 7-én, délelőtt 9 óra körül kezdődő X-ik rendes közgyűlésére. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titrari jelentés. 3. Felmenő. vagy osztályrendszer? Vitatétel. Előadó: Lévy Imre. 4. „A kollegialitás” czimű felolvasást tart: Kuthi Zsigmond. 5. „Humoros apróságok a tanítói életből.” Irta és felolvassa Szabó Kálmán. 6. Pénztári jelentés. 7. Jelentés a könyvtár és tanszermuzeum állásáról 8. Indítványok.

Köszönetnyilvánítás.

Vettük az alábbi sorokat: A debreczeni cipész, eszmadia munkások és kisiparosok szakegylete által 1901 évi augusztus 25 én a „Margit“-fürdő dísztermében megtartott nyári táncestélyen a következő felülfizetések történtek: Stieber János 5 kor. Molnár János, Németh András, Tóth Kalmán, Varkoly József 4-4, Cziczó Lajos, Klár Adoll, Kohn Márton 3-3 korona, Deli György, Luczedy László, Jándi Mihály, Kostya János, Schaff J. Weidner Gyula 2-2, Hasenöhr Alajos 1 kor., Bagdi Károlyné, Ujvári Gaborné, Varga István 80, Botos Sándorné 60. N. N. és N. N. 40-40 fillért. Midőn nemes adakozásukat nyilvánosan nyugtazzuk, kötelességünknek tartjuk köszönetet mondani a közönségnek, kik egyetünk estélyét minden alkalommal szíves pártfogásukba részesítették. Debreczen, 1901. szept. 25 én. Széplaky József, egyleti elnök, Varkoly Gyula, egyleti jegyző.

26 krajczár 1 liter ujkerti bor.

A Markus Jenő „Dreher-féle“ sör és bor esernökében igen olcsó választékos étlap az utcai helyiségben, vasárnap este katonazene. Szabad bemenet.

Svéd torna órákra

jelentkezni lehet dr. Szász Adófnál, Szechenyi-utca 1. sz., I. em. délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig. Rosszul fejlett, vérszegény, rossz tartású gyermekeknek ajánlatos a svéd torna.

A moszkvai

„Popoff“ és „Karavan“ tea behozatali társaságok idei termései teái már beérkeztek, s a legfinomabb minőségben kaphatók: Kontsek Geza fűszer- és csemegé kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

IRODALOM.**Az ég alján . . .**

Az ég alján sötét felhő lobog,
Villámlik is, a vihar közeleg!

A kis madárka csöndesen pihen
Puha tollas, kényelmes fészkeiben.

Nem sejtí meg, hogy a vesz közelit,
Hogy elveszitheti kiesinyeit!

Ebredj fel álmaidból, kis madár!
Halld, zeng a menydörgés ágyuja már!

Ebredj! A szél ezibálja fészkedet!
Út a végora otthonod felett!

Te tán felébredsz . . . De az én hazám
Csak mosolyg a Cassandrak szaván!

Kósa Barna.

A Magyar Génusz

e heti száma ismét igen változatos, dus tartalommal jelent meg. A Magyar Génusz legújabbán a politikát is hozzácsatolta művészeti és társadalmi programjához, mi által megvetette az alapját az első képes politikai heti szemlének; a mi eddig hiányzott a művelt olvasó közönség asztaláról. Érdekes, művészi reprodukciók tartják a novellákkal, versekkel és szakcikkkel bővelkedő

szemle tartalmát, amelyben a kedvelt magyar írók nevét hétről-hétre föllehetjük. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal (váczi-körút 80) amely kívánatra, bárkinek ingyen küld mutatványszámot.

A „Vasárnapi Ujság“

szeptember 29 iki száma 33 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Wenckheim szobra Fadrusztól.“ (Képpel: Báró Wenckheim Béla szobra Kisbéréen.) Lázár Bélától. „Az apostolok.“ Költemény. Léway Józseftől. — Regénytár: „A bank botránya.“ Elbeszélés. Irtá Griffiths A. Angólból fordította S. V. (Képpel.) — „Pista inge uja.“ (Elbeszélés, képpel.) — „Petőfi-ereklyék.“ Gyűjtötte és írta Kéry Gyula. (Képpel: Az ágy, melyben Petőfi született; Petőfi kedvelt padja, Petőfi almáriuma; Petőfi atyjának husvágó bárdja. Richter Aurél rajzai.) — „A gödöllői emlékünnepe.“ (Képpel: Ünnepegy Erzsébet királynő szobránál Gödöllőn. — „Egan Ede.“ (Arcképpel.) — „Az Árpád hadihajó vízrebocsátása.“ (Képpel) Reményi Antaltól. — „Választási mozgalmak.“ Karczolat. Goró Lajos rajzaival.) — „Miklós ezár Compiégneben.“ (Képpel.) — „Vasuti baleset Uj-Dombóvár és Döbrököz közt.“ — „Százados pörök.“ — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt és „Világkróniká“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, féleltre 2 korona 40 fillér.

CSARNOK.**Nagy Napoleon császár katonája.**

(Eckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Móríc Pál. 49.

Mihelyt lábrakeltem, azonnal irtam Gulden urnak. Megírtam, hogy az egyik lipcei külvárosi kórházban ápoltatam. A karomon sérültem meg. Azonban ne aggódjanak, mert már is javulok. Felkértem továbbá, hogy levelemet Katiczával és Gretel névvel is közölje és továbbá nagy megnyugtatósomra szolgálja, ha írának állapotukról.

Nyugtalanul vártam a választ. És mindig befájdult a szívem, ahányszor csak a tábori postás jött. Reggelként husz harmincz levelet kiosztott a teremben, csak az én nevem nem kiállt. Kísiettem a kertbe, mert szégyeltem volna könnyeimet mutogatni. Volt itt egy sötét sarok, egy teljesen beárnyékolt hely, beteg ide ritkán tévedt, ez volt az én kedves tanyám. A rozoga padon itt álmodoztam. Mindenféle rossz sejtelmekkel gyöttrődtem. Már gyanúsítottam Katiczát is, hogy megfélekedett a fogadásáról. Kétségbeesésemben így morfondiroztam:

— Vajha ott veszttem volna Kaja mellett! Akkor most már nem fájna semmi . . .
Már-már átkoztam a gyógyulásomat is, amidőn egyik reggel a tábori postás csakugyan szólított engemet is.

— Bertha József!

Elakadt a szavam. Csak a kezemet nyújtottam fel. A postás egy vaskos bélyegekkel beraggatott levelet nyújtott át. Elsápadtam, a boritékon felismertem a Gulden ur kezírását.

— No végre hát megjött, szólt Zimmer kaczagva.

Nem is válaszoltam, hanem amihelyt felöltöztem, kiballagtam a kertbe, az én szokott búvó helyemre.

Ahogy kibontám a levelet, két vagy három kis almavirág és egy postautalvány került legelőbb is a kezembe. Az utalványra Gulden ur irt néhány szót. Hanem a levelet Katiczám írta. Megdobbant a szívem könybe borult a szemem, összefutott előttem minden bétű. Végre mégis annyira-amennyire összeszedtem magamat, minden szót külön megnyomtam és időről-időre szünetet szakasztottam az olvasásban. Oly hihetetlennek tetszett, hogy tényleg az én kedves Katiczám írta ezt a levelet.

Ezt a levelet még ma is őrizgetem. Ez a levél felpeszítette az életkedvemet. Ine itt van. Ma is olvasható, mint amikor 1813 ban június 8 dikán kézhez kaptam.

Kedves Józsefem!

Mindjárt levelem legelején kimondom, hogy téged napról-napra jobban szeretlek. Te vagy az én örök szerelmem.

Nagyon bánkodom, miért nem lehetek melletted és miért nem ápolhatlak nagy bánatban vagyok, nagyon busulok miattad. Amióta ti elmasiroztatok, alig volt egy nyugodt óránk, anyám egyre pörölt velem. Ugy mondta: balga vagyok, mert szünet szüntelen sirtam utánad, napközben, mint éjszaka. Mindig sirattalak. Holott pedig mikor estenként a sötétben a kályha mellett üldögéltem, jól hallottam, hogy anyám is mindig siránkozik az ágyban. Haragját Pinaele-on töltötte, aki már annyira retteg anyámtól, hogy a piacra sem igen mer kirakodni.

Hanem a mi nagy bánatunk mégis akkor szakasztotta fel a szívünket a legjobban, amikor hire terjedt, hogy ti kedves Józsim csatáztatok. És hogy e csatában ezernyi és ezernyi ember elpusztult. Egészen lesújtott bennünket az a hír, anyám reggelként a postára szaladgált, magam pedig az ágyban senyedtem, mert annyira megviselt ez a kétségbeesés. Végre mégis megkaptuk a leveledet, azóta javulok, és ha sírok is, örömben sírok, hogy a jó Isten megoltalmazta az életedet.

Oh micsoda boldog idöket éltünk, a mikor vasárnaponként kijöttél hozzám, aztán egész nap együtt, egymás mellett üldögélünk, és nem töprengünk semmin sem, nem is sejtven, hogy mely csapás sujt le reánk. Oh csak te légy egészséges, csak téged láthassalak ismét, micsoda boldog szempillantás lesz az. Oly boldogo leszünk, mint azelőtt.

Az emberek azt beszélgetik, hogy két kötnek. De nem igen bízik senki a hírben, mert annyi szerencsétlenség sujtott már bennünket. Aztán Napoleon császár is sokkal inkább a háboru embere.

Én csak annak örülök, hogy a sebed nem veszélyes, és hogy még mindig szeretsz. Oh Józsim én is kimonehatatlanul szeretlek téged. Ezt szívem mélyéből kiáltom hozzád, de tudom azt is, hogy édes anyám is nagyon szeret téged. Most még azonban Gulden ur is akar irni néhány szót. Ötlelek, csókollak ezerszer és ezerszer. Mi felénk szép idő jár. Jó esztendő ígérkezik. A nagy almafánk olyan virágos hogy csupa fehér. Ine küldök is néhány virágot, akkor tettem a boritékba, mikor már Gulden ur is megírta a levelet. Isten adná, vajha haraphatnánk még egyszer, egy együtt a piros almáiból. Csókollak édesem. Isten áldjon meg. Isten áldjon meg József!

Könnyezve olvastam a sorokat és midőn eközben Zimmer is utánam jött, bizalmasan fölkertem.

— Új ide mellém, aztán hallgasd. Felolvasom a kedvesem levelét. Ebből megláthatod, hogy vajon oly Margredel fajta-e?

— Nem bánom, csak reagyujsz, szólt és minekutánna a pipája már füstölgött, hozzáfűzte még, ezt is, Józsikám, most már kezdheted. Hanem előre mondom, hogy nem vagyok kiiskolázott ember és így nem is hiszek el mindent, ami irva van. A nők finomabbak mint mi.

Nem riasztott vissza, végig felolvastam a Katiczám levelét. Amíg az utolsó szöveg el nem olvastam, nem szólt semmit. Hanem ekkor elvette tőlem a levelet, elgondolkozva nézegette. Aztán visszaadta, mondván:

— Józsim, ez a te leányod igazán egészséges észjárású jó leányka. Ne aggódj! Ez te rajtad kívül soha nem szeret mást.

— Hát ugy hiszed, hogy engemet oly annyira szeret?

— Büszke lehetsz rá. Ezt ne féltsd, hogy majd valami Passzauf fal köti össze az életet. Hamarabb meggyanusitanam a császárt, mint az ilyen leánykát.

De szívesen körülölelgettem volna Zimmert. Hanem más jutott az eszembe.

— Öreg pajtás, monddok, ime itt egy százforintos utalvány is. Ezt is hazulról küldték, ezt csak a postán kell beváltani. És mi fő, végre egy kis fehérborhoz juthatunk. Próbáljuk meg, hátha kimehetünk innét.

— Bölcsesség a szavad komám, szólt Zimmer, miközben a vastag bajuszát megpördögte, a pipáját zsebre dugta. Magam is szívesebben hűsölnek már a kores mában, mint ebbe a kórházi kertben. Hát próbáljunk szerencsét, hátha kapunk ki meőt.

Vigan lépkedtünk fel a lépcsőkön. Éppen szembe találtuk a tábori postamestert, aki hogy meglátta Zimmert, elébe állt.

— Maga az a Zimmer, az a második tábori tüzér ezredbeli tüzér?

— Parancsára kocsi-mester ur, én volnék.

— No itt van, magának is hoztam valamit, és egy kis csomagot, meg egy vas kos levelet nyújtott át Zimmernek.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. K. B-Ujváros. A személyeskedő tudósításnak nem adok helyet, a nélkül is elég kavarodás, zavarodás van a kerületben. Egyik függetlenségi jelölt kicsinylésével nem emeljük a másik függetlenségi jelölt érdemeit.

H. P. Szeged. Kedves Pálom várom, várom de hiába várom az ígért cikketek.

Kobzos. Helyi érdekű választási nótákat nem közlünk. Egész kaza állana rendelkezésünkre és nincs érkezésünk rá, hogy kiválogassuk a magvasabbakat közülök. Ha ön mégis kortes nótákra kíváncsi, akkor ajánljuk a figyelmébe a mai tárczákat, melynek nótáit egy figyelő elme gyűjtötte össze.

Kiadó

nagy garcon lakás

külön udvarral, faskamara padlás és pincze helyiséggel, esetleg 2 lakásnak is beosztható. Értekezhetni **Hajó u. 2. sz. Molnár Albert tulajdonossal.**

Látványosság !!

Megnyilt a

Keleti áruház

Piacz-utca 19. — (Ranunkel ház.)

Nagy raktár valódi perzsa és smyrna szőnyegekből.

Különlegességek keleti arany himzésekből. Remek török himzésű párnák drbként 3 frtért csak míg a készlet tart.

Közvetlen behozatal.

Gyümölcs-, főzelék és huskonservákat, aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az

„Első Kecskeméti Conservgyár“ Kecskeméten.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

3318—1901. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Katona János és nejenek végrehajtatónak Friedmann Samuel és neje elleni végrehajtatási ügyében a debr. kir. tszék a debr. kir. bíróság területén levő az Egyeki 113 sz. tjkvben A + 2 sor, 171. hrsz. ház és benne 2400 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtatási árverés elrendelvényében, annak loganatosítására határidőül **1901. okt. 4-ik napjának d. e. 9 órája** a kir. tszék árverési termében kitézetett. Kikiáltási ár a fentírt becsárak, azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adadni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881 LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék mint tkvi hatóságnál és Egyek község előjáróságánál tekintendők meg.

Kelt Debreczenben a kir. tszék mint tkvi hatóságnál 1901. jul. 10. napján.

Harsányi Gusztáv
kir. tszéki bíró.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

**Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és belésárakkal**

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégtől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel.

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utodai.

779—1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debr. kir. bíróság 1899. évi V/IV. 402/1 sz. végzése következtében Dr. Bakonyi Samu ügyvéd által képviselt Lang Francziska javára Sörös Gergely és neje Gellén Julia ellen 560 kor. s jár. erejéig 1899. é. aug. hó 10. én újföldön fogantatosított kielégítési végrehajtatás útján lefoglalt és 684 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, rozs, buza és egyebek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a h.-bösszörményi kir. bíróság 1901. é. V. 456—2. sz. végzése folytán 40 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 91 k. 70 fl. den bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtatást szenvedők h.-bösszörményi 1596 sz. lakásán leendő eszközlésére **1901. okt. hó 1-ső napjának d. e. 10 1/2 órája** határidőül kitézetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. é. LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni. A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. é. LX. tc. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt H.-Bösszörmény 1901. é. szept. 17.

Kopacsek

kir. bir. vhajtó.

Haszonbérlet.

Vértes község határában 445 magyar holdnyi ligeti homok földből, a község alatt 9 1/2 hold fekete földből és 9 hold belsőségből [szántó és kert] álló, szép tágas uri lakkal felszerelt birtok, zárt ajánlat útján **1901. nov. 1-től számítandó 6 évre** haszonbérbe adatik.

A zárt ajánlatok 500 korona bánatpénzzel **1901. okt. 1-ig** a debreczeni első takarékpénztárnál **Lovász János** titkár kezéhez teendők le.

Szenzációs új találmány!

„RADIKALIS“

folyékony ezüst,
villámgyorsasággal tisztít, teljesen újjá vá-
rázsol.

Ezüst és China-ezüst tárgyak, bármilyen
kopott és avultak, rögtön teljesen felújít-
hatók a legegyszerűbb kezeléssel.

Árak üvegekben:

Kis üveg nagyobb 50 gramos 100 gramos
15 kr. 35 kr. 50 kr. 1 frt.

250 gramos 500 gramos.

2 frt. 50. 5 frt.

Órás, ékszerész, vésnöki műterem.

LÖFKOVITS ARTHUR

Debreczen, Főpiacz, a főposta mellett.

Legmagasabb helyről II. Vilmos német csá-
kítüntetve 1892. szász által kitüntetve
Állami ezüstérem. 1901.

— A legnagyobb választék —
legelőcsőbb árak, legjobb minőségű

fali, inga és zsebórákban. 13 próbás
ezüstművekben. Arany, ezüst s brillant
ékszerekben.

Saját aranyműves, saját vésnök, saját órásmű-
hely a legjobb szakérőkkel.

Javítások gyorsan és legelőcsőbban.

Rendelések a legizlésteljesebben.

Régi arany, ezüst, drágakő legjobb árban
fizetlek.

A „Radical“ folyékony ezüst kizárólagos képviselője Debreczenben.

A Radical folyékony ezüst kizárólagos képviselője Debreczenben.

Steier Gyula

férfi szabó

Széchenyi-u. 1. a Kuncz czéggel szemben.

Van szerencsém a n. é. közönségnek
becses tudomására hozni, hogy az őszi és
téli idényre

bel és külföldi szöveteim

megérkeztek, melynél fogva abban a kel-
lemes helyzetben vagyok, hogy az igen tiszt-
elt vevőmet finom árakkal igen szolid árak
mellett a legutolsó divat szerint szolgálhat-
tam ki és egyttal van szerencsém a mult
idényről maradt aruimat ajánlani, miutan
azokból mélyen leszállított árak mellett ké-
szítetek **férfi, fiu és gyermek** öltönyöket.

Szíves partolást kérve

tisztelettel

Steier Gyula

férfi szabó.

Butorok

saját gyártmány, solid kivitelben, a
legegyszerűbbtől a legfinomabbig min-
denféle styllben, legelőnyösebben be-
szerezhető

Lamberger és Társa

butorgyárosoknál

Üzlethelyiség: Debreczen. Gyárhelyiség
Piacz u. 71. Szalka u. 5.

Gyárunkban mindennemű

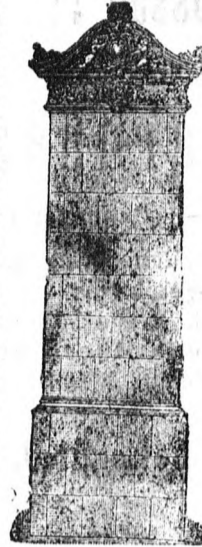
butorok

megrendelésre rajz és tervek szerint
elfogadtatnak.

Gyors és pontos kiszolgálát biztosítatik.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert
legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák
leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások, gazdasági
eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban

a legjutányosabb árban

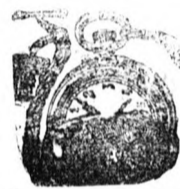
kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett,

10 koronáért

Genfi arany Plaque re-
monoir óra

egyedüli galvánilag 14 kar-
ratos arannyal erősített
diszóra, amelyet mindenki
100 K. becsül. Tényleg azon-
ban felugró fedéllel, véséssel,
tartósság és pontos járásra
nézve 5 évi kezességgel, csak
10 K. az ára, horgonyművel,
reparizozva, 3 fedéllel 14 K.

Valódi ezüst remonoir 15 kőre, 3 nehéz dűsan
vésett fedéllel, elősmert kitűnő óra, különösen
erős 16 K. hölgyeknek 14 K. Nikelőra legjobb
készítmény 7 K. 50 fl. Divatos kiváló elegáns
arany Plaque-láncz urak és hölgyek részére 4 K.

14 karát. arany-gyűrűk 2 K.

hölgyeknek és uraknak, val.
ezüsttel erősítve. Mind gyűrű
hivat. jelzéssel. Husz. évi tar-
tósságáért kezesség. Gyönyör.

csillogó művészies
gyémántokkal és szín. kövekkel 2 K.
erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2,25 K.
(Papi szel. ujmérték kéretik.)

Érdekes újdonság.

Hangverseny-Piston-Accordoon

nagy feltűnést kelt, szolid szerkezete
gyártása, valam. olcsó ára miatt, mindköté
ismerés nélkül mindenki játéshajja a eg-
szobb tánc-zenet, indulókat, meódíákat és
hangszernek 28 hangja van gyöny. baszus ki-
sérttel 6 K. Kepes arjegyék ingy. kapható.

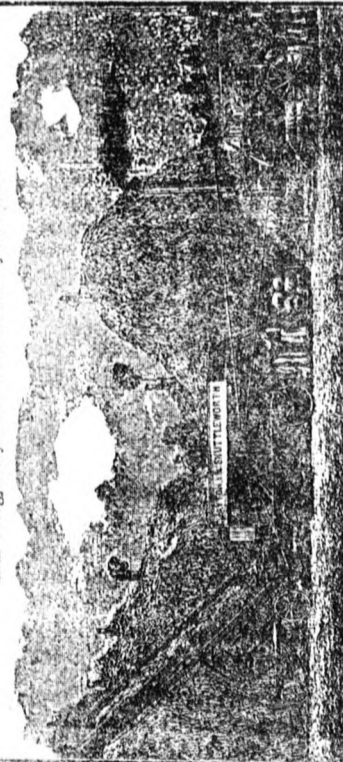
RUNDBAKIN M., Bécs, IX, Berggasse 3.

Clayton & Shuttleworth

Vágozókörút
68. sz.

Budapest

mezőgazdasági gépgyárosok
által a legjutányosabb árak mellett ajánljának.

Locomobil és gőrcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, jöhé-re-cséplők, tisztító-rostók, konyolyozók, kaszáló- és
aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek
szekakavágók, repavágók,
kukoricza-morzsolók,
darálóok, őrlő-malmok,
egytemes acél-akék,

2- és 3-vasúti akék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes díjgyűjtemény
szerep ingyen a bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Képviselőt és bizományi raktár:
Mattyasovszky Andor ezéltött Bauer és Társa czégnél